

[Alfred Jensen.]

anledning til at trække det tilbage, al den stund jeg mener, der er gode tanker i det, og jeg er jo ikke afskåret fra at fremføre mine synspunkter, også ændringsforslag, den dag ministerens lovforslag kommer til behandling her, i første omgang til principel drøftelse, senere til drøftelse af ændringsforslag. Jeg beklager, at ikke andre gør mine til at tage ordet i denne sag og yde et bidrag til at sikre en forsvarlig løsning for arbejdsløshedskasserne, for de arbejdsløse, ja, jeg kan sige for hele det danske samfund.

Hermed sluttede forhandlingen.

På begæring af *Peter Ravn* foretoges afstemning over lovforslagets overgang til anden behandling.

Lovforslagets overgang til anden behandling nægtedes med 106 stemmer mod 5.

Lovforslaget var hermed bortfaldet.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget *Lorentzen*, *Erik Eriksen*, *Asger Jensen*, *Axel Kristensen*, *Poul Møller*, *Paabøl*, *Sønderup*, *Poul Sørensen* og *Thestrup* har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning angående ændring af lov om boligbyggeri.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 26. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende den offentlige skolebespisning) [af *Foged m. fl.*].

- 2) Første behandling af:

Forslag til lov om krigsulykkesforsikringsrente til enker efter visse fiskere.

- 3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende Danmarks tilslutning til afsnit

VI i den af den internationale arbejds-konference i Genève i året 1952 vedtagne konvention om minimumsnormer for social tryghed.

- 4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring (om nedsættelse af tilgangsalder, ophævelse af zonegrænser og forhøjelse af grundbeløb og ægte-skabstillæg m. v.) [af *Ragnild Andersen m. fl.*].

Mødet hævet kl. 15⁵.

21. møde.

Torsdag den 26. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

forslag til lov om særlig indkomstskat m. v.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

Udvalget angående forslag til lov om hemmelige patenter har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (*Kampmann*): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. og forslag til lov om særlig indkomstskat m. v. Samtidig fremsætter indenrigsministeren i konsekvens heraf et forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

Forslaget til lov om beskatning af aktieselskaber m. v. skal fra og med skatteåret

[Finansministeren.]

1961-62 afløse de gældende regler om beskatning af bl. a. aktieselskaber, selvejende institutioner og kooperative virksomheder. Det af indenrigsministeren fremsatte lovforslag går bl. a. ud på ophævelse af de gældende bestemmelser om kommuneskat af de nævnte selskaber og foreninger. Forslaget til lov om særlig indkomstskat indeholder bl. a. ny bestemmelser om beskatningen af særlig indkomst hos selskaber og om beskatning af avance ved salg af aktier. I øvrigt foreslås de gældende regler om særlig indkomst i det væsentligste opretholdt. De nye regler skal efter forslaget træde i kraft samtidig med den ny lov om aktieselskabsbeskatning.

Det første af forslagene — om beskatning af selskaber m. v. — har til hovedformål at forenkle og rationalisere reglerne om beregning af aktieselskabernes indkomstskat.

I den sidste halve snes år har der været udarbejdet eller fremsat flere forslag til en forenkling på dette område. Allerede i 1948 fremkom skattelovskommissionen med et forslag til ny aktieselskabsbeskatning. I 1953 fremsatte daværende finansminister Thorkil Kristensen et andet forslag, og endelig indeholdt det skattereformløvsforlag, som jeg fremsatte i 1954 og 1955, nye regler om aktieselskabsskat.

Fælles for disse forslag har det været, at de forskellige aktieselskabsskatter skulle slås sammen til en indkomstskat og en udbytteskat. Endvidere skulle den nuværende form for progression opgives. De gældende skatter er progressive, idet beskatningsprocenten bliver højere, jo større indkomsten eller udbyttet m. v. er i forhold til aktiekapitalen, eventuelt aktiekapitalen med tillæg af en del af reserveverne.

Der har således længe været enighed om, at aktieselskabsskatten bør forenkles. Derimod har det hidtil ikke været muligt at nå til enighed om, hvordan forenklingen skal gennemføres.

Det gældende beskatningssystem er navnlig til fordel for selskaber, der har haft en i forhold til aktiekapitalen ret lille indtægt. Til gengæld bliver selskaber, hvis indtægt forøges, beskattet hårdt som følge af progressionen, dersom de ikke kan forøge deres aktiekapital i takt med indtjeningen. Så-

danne selskaber har meget ofte brug for betydelig kapital til udbygning af deres produktion og afsætning, og de vil ikke altid kunne skaffe denne kapital i fornødent omfang ved at optage lån eller ved at udvide aktiekapitalen. Den gældende progressive beskatning vil således ofte modvirke udviklingsmulighederne ikke mindst hos ny aktieselskaber og hos selskaber, der har mulighed for hurtigt at udvide deres virksomhed.

Danmarks forestående tilslutning til de syv og den påtænkte liberalisering af udenrigshandelen vil i de kommende år stille store krav til erhvervslivets konkurrenceevne og på mange områder gøre en omlægning af produktion og afsætning nødvendig. Det er derfor meget vigtigt, at skattelovgivningen ikke lægger unødige hindringer i vejen for en sådan udvikling.

Efter det foreliggende forslag skal aktieselskabsskatten derfor udskrives med en fast procent af indkomsten. Dog skal der — af hensyn til de mindre selskaber — ikke beregnes skat af de første 5 000 kr.s indkomst. Beskatningen af en given indtægt bliver herefter den samme, hvad enten selskabets aktiekapital forøges i takt med indtjeningen eller ej.

Såvel de gældende regler som de tidligere fremsatte forslag til reform af selskabsbeskatningen er udformet således, at den del af indkomsten, der udloddes som udbytte, beskattes hårdere end resten af indkomsten. Den særlige beskatning af udbyttet var dog efter de tidligere reformforslag forholdsvis beskedene. Ved det foreliggende forslag er forenklingen ført et skridt videre. Selskaberne skal kun svare én skat — indkomsts-katten — og denne skat svares med samme procent af hele indkomsten, hvad enten denne anvendes til udbetaling af udbytte eller til andre formål. Samtidig bortfalder det såkaldte kapitalfradrag.

Den omstændighed, at udbyttet ikke undergives en særlig beskatning hos selskabet, vil næppe i større omfang bidrage til at forøge udbytteudbetalingerne. Aktieudbytte vil jo fortsat blive beskattet både med indkomsts-kat hos aktieselskabet og med progressiv indkomsts-kat hos aktionærerne. På den anden side kan man vel lettere skaffe egenkapital til aktieselskaber,

[Finansministeren.]

hvis der er mulighed for at udbetale et rimeligt udbytte.

Som tidligere nævnt er formålet med det foreliggende lovforslag at forenkle og rationalisere beskatningen af aktieselskaber. Derimod er det ikke tanken at foreslå ændringer i den samlede udskrivning af aktieselskabskat.

Den procent, hvormed aktieselskabsskatten skal udskrives, er derfor fastsat således, at skatten må antages at ville indbringe samme provenu som den gældende aktieselskabsskat. Hvor stor denne procent bliver, vil afhænge af, om skatten skal beregnes af hele indkomsten eller af indkomsten efter fradrag for betalte skatter. I den gældende lovgivning er man gået en mellemvej; nogle selskabsskatter kan fradrages ved indkomstopgørelsen, medens andre ikke tillades fradraget. Af det beløb, der i alt udskrives som aktieselskabsskat, udgør de fradragsberettigede skatter lidt under 45 pct.

Hvis man slet ikke giver selskaberne skattefradrag, vil beskatningsprocenten herefter blive 36. Går man derimod til den anden yderlighed og indrømmer fuldt skattefradrag, må procenten forhøjes til 52.

Endelig er der den mulighed at gå en mellemvej, der nogenlunde svarer til de gældende regler om skattefradrag, der som nævnt bevirker, at noget under halvdelen af de samlede aktieselskabsskatter er fradragsberettigede. Hvis halvdelen af aktieselskabsskatten skal kunne fradrages, må procenten fastsættes til 43.

For selskaber, hvis indkomst er den samme fra år til år, er det uden betydning, om der indrømmes skattefradrag eller ej. Hvis et selskab forøger sin indkomst, betyder fuldt skattefradrag, at indkomstopgørelsen det første år beskattes med 52 pct., medens den uden skattefradrag kun beskattes med 36 pct. Endvidere vil alle nystiftede selskaber det første år få hele deres indtægt beskattet med 52 pct., hvis man vælger fuldt skattefradrag, men med 36 pct., hvis der ikke gives skattefradrag.

Den merbeskatning af indtægtsstigninger, som skattefradraget medfører, afbødes af, at de pågældende selskaber i det efterfølgende år får særlig store skattefradrag. Denne virkning er dog noget usikker; den forudsætter, at de pågældende selskaber har mulighed for fuldt ud at udnytte skattefradraget, og det vil i alle tilfælde belaste deres likviditet, at de først må udrede mer-skatten i ét år, medens fordelene ved det store skattefradrag viser sig i det følgende år.

Hvis man vil indrette selskabsbeskatningen således, at den ikke lægger hindringer i vejen for nye virksomheder og for virksomheder i vækst, kan der derfor ingen tvivl være om, at man må vælge de 36 pct. uden skattefradrag. I den nuværende økonomiske situation ville det efter min opfattelse rent sagligt være den bedste løsning.

Alligevel er forslaget udformet således, at halvdelen af skatten kan fradrages. Herefter skulle procenten så fastsættes til 43. Imidlertid skal der — som allerede berørt — efter forslaget gives alle selskaber et skattefrit fradrag på 5 000 kr. For at afbøde provenutabet herved foreslås procenten fastsat til 44. Bestemmelsen om, at halvdelen af skatten skal kunne fradrages, skyldes alene ønsket om at opnå den bredest muligt tilslutning til reformen af selskabsbeskatningen. Det har som allerede nævnt rent historisk været sådan, at en del af de betalte selskabsskatter kunne fradrages ved indkomstopgørelsen, og det ville være uheldigt, hvis uenighed om skattefradraget skulle forhindre, at vi kan gennemføre en forenkling af selskabsbeskatningen i enighed. Dette har længe været hårdt tiltrængt og er det særlig nu, hvor dansk erhvervsliv skal tilpasse sig de nye markedsdannelser. Det er mit håb, at den udformning, som forslaget har, kan bidrage til en mere lidenskabsløs udvalgsbehandling af hele spørgsmålet om selskabernes skattefradrag og skatteprocent. Skulle modstandere af helt at ophæve skattefradragsreglen komme på bedre tanker, stiller regeringen under forslagets behandling gerne ændringsforslag.

[Finansministeren.]

Når man i stedet for den gældende progressive beskatning går over til at udskrive skatten med en fast procent, der giver samme provenu som den hidtidige beskatning, vil det kunne medføre, at nogle selskaber får skatnedsættelser, medens andre får skatteforhøjelser. For mindre selskaber vil 5 000 kr.s fradraget i almindelighed afbøde skattestigninger, medens større selskaber, der har en i forhold til indtjeningen betydelig aktiekapital, vil kunne komme ud for forhøjelser. Det kan således nævnes, at selskaber, hvis indtægter er mindre end 5 pct. af aktiekapitalen, i dag kun beskattes med ca. 10 pct. af deres indkomst. Af hensyn til sådanne selskaber indeholder forslaget overgangsregler; der medfører, at skatteforhøjelsen gennemføres gradvis i løbet af en periode på 5 år. Derimod er der ikke foreslået særlige overgangsregler for de selskaber, der vil få skatnedsættelser.

Der har været rejst spørgsmål om at gennemføre en almindelig og varig nedsættelse af selskabsbeskatningen for at styrke erhvervslivets konkurrenceevne samtidig med, at vi tilslutter os frihandelsområdet og liberaliserer udenrigshandelen. En nedsættelse af selskabsskatten kan imidlertid ikke begrundes med, at skatten her i landet er højere end i vore nabolande, Sverige og Norge.

Ganske vist er det vanskeligt at drage sammenligninger fra det ene land til det andet alene på grundlag af skatteprocenterne, som jo kun er et enkelt led i skattesystemet. Alligevel kan det have en vis interesse at se på skatteprocenterne i vore nabolande.

I Sverige ventes statsskatten nedsat til 40 pct., og kommuneskatten udgør ca. 13 pct. Beskatningen er altså i alt 53 pct., men da den svenske kommuneskat er fradragsberettiget, svarer dette til en ikke-fradragsberettiget skat på i alt ca. 47 pct. I Norge kan aktieselskabsskatterne ikke fradrages ved indkomstopgørelsen, og selskaberne svarer i indkomstskat til stat og kommune i alt ca. 53-61 pct. Derimod svarer den foreslåede danske aktieselskabsskat til en ikke-fradragsberettiget skat på ca. 36 pct.

Ved overvejelsen af, om det er forsvarligt at nedsætte selskabsskatten, må det endvidere tages i betragtning, at ikke alle

aktieselskaber er store selskaber, hvis aktier er spredt på mange hænder. Et betydeligt antal selskaber er i virkeligheden enkeltmandsforetagender eller familieforetagender, der drives i aktieselskabsform. Disse virksomheder konkurrerer i vidt omfang med personlige firmaer, og deres skat er allerede i dag som regel lavere end den, som indehavere af personlige firmaer med tilsvarende indtægt må betale. Et krav om en generel nedsættelse af aktieselskabsskatten må derfor medføre, at vi må overveje en skærpelse af beskatningen hos de selskaber, der i virkeligheden er enkeltmands- eller familieforetagender. En sådan opdeling af aktieselskaberne benyttes i andre landes skatte-lovgivning.

De gældende bestemmelser om lempelse i aktieselskabsskatten for selskaber, der driver virksomhed i udlandet, er stort set foreslået opretholdt. Den ny bestemmelse er formuleret lidt anderledes end de gældende regler. Dette har bl. a. været nødvendigt, fordi de forskellige aktieselskabsskatter efter forslaget skal erstattes af en enkelt skat. De nye regler skulle medføre, at skattelettelserne bliver af samme omfang som hidtil.

Forslaget indeholder nye bestemmelser om den skattemæssige behandling af udbytte, som aktieselskaber modtager fra andre selskaber. Hidtil har sådanne udbytter som hovedregel været skattepligtig indkomst for det selskab, der modtager udbyttet. Når et aktieselskab ejer aktier i et andet selskab og modtager udbytte af disse aktier, medfører de gældende regler, at udbyttet i almindelighed beskattes for det første hos det selskab, der udlodder udbyttet, for det andet hos det selskab, der modtager udbyttet, og for det tredje skal det, hvis det videregives til det sidste selskabs aktionærer, indkomstbeskattes hos disse. Ganske vist findes der særlige regler om „datterselskabslempelse“. Disse regler afbøder i et vist omfang den dobbelte selskabsskat, men de gælder kun for selskaber, der ejer mindst 50 pct. — i visse tilfælde 25 pct. — af aktiekapitalen i et andet selskab.

Efter forslaget skal aktieudbytte, som et aktieselskab modtager, som hovedregel ikke medregnes i selskabets skattepligtige indkomst. Dette skal gælde udbytte fra såvel danske som udenlandske selskaber. Den

[Finansministeren.]

foreslåede regel vil medføre en administrativ forenkling, fordi man slipper for de ret indviklede beregninger, som nu skal foretages, hver gang der andrages om datterselskabslempelse. Samtidig vil den dobbelte selskabsbeskatning falde helt bort.

De nye regler på dette område vil bl. a. lette beskatningen for de såkaldte investeringselskaber, der anbringer en del af deres midler i mindre aktieposter i en række andre selskaber for at sprede risikoen. De nye regler skal derimod ikke gælde udbytte af aktier, som et selskab har erhvervet i spekulationshensigt eller på anden måde med videresalg for øje. Sådanne aktieudbytter skal som hidtil medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Gennemførelsen af det foreliggende forslag vil betyde en stærk forenkling af aktieselskabsbeskatningen. Aktieselskaberne betaler nu fire forskellige skatter med forskellige procenttillæg. For det første svarer selskaberne ordinær statsskat. Denne skat er fradragsberettiget, og den udskrives med en forhøjelse på 20 pct., der ligeledes er fradragsberettiget; en anden forhøjelse på 25 pct. kan derimod ikke fradrages. For det andet svarer selskaberne udbytterate. Denne skat kan ikke fradrages, og det samme gælder forhøjelsen af udbytteraten, der andrager 45 pct. For det tredje svarer selskaberne restrate. Også restraten udskrives med en forhøjelse på 45 pct., og hverken selve restraten eller forhøjelsen kan fradrages. For det fjerde svarer selskaberne kommuneskat. Denne skat er fradragsberettiget.

For at beregne disse skatter er det ikke nok at kende den skattepligtige indkomst. Man må også have oplysninger om selskabets aktiekapital og om størrelsen af de faste reserver. Endvidere må man vide, hvorledes der er disponeret over indkomsten, af hensyn til beregningen af eventuel reservefondslempelse i den ordinære statsskat samt til brug ved beregningen af udbytteraten.

Alle de før nævnte skatter med deres indviklede beregningsregler skal efter forslaget afløses af en enkelt skat, der beregnes af den skattepligtige indkomst. Halvdelen af denne skat skal som allerede nævnt fradrages ved indkomstopgørelsen. Da der herefter ikke bliver tale om at opkræve en

særlig kommuneskat, er det foreslået at give kommunerne en andel af den nye skat på $\frac{3}{25}$ eller 12 pct. Dette skulle svare til den kommuneskat, de hidtil har fået.

Inden jeg forlader aktieselskabsbeskatningen, skal jeg nævne, at visse selskaber, der efter de gældende regler beskattes på samme måde som aktieselskabet, efter forslaget ikke skal være selvstændigt skattepligtige. Det drejer sig bl. a. om kommanditselskaber og partrederier. Ændringen betyder, at deltagerne i disse selskaber fremtidig skal beskattes på samme måde som deltagerne i et interessentskab. De skal således svare personlig indkomstskat af deres anpart i selskabets indtjening, uanset om denne udloddes til deltagerne eller ej.

Selv om de ændrede regler om beskatning af aktieselskaber må siges at være den vigtigste del af forslaget, indeholder dette dog også betydningsfulde ændringer på andre områder. Dette gælder således reglerne om beskatningen af selvejende institutioner, foreninger m. v. I det følgende omtales disse institutioner, foreninger m. v. for nemheds skyld som institutioner.

Hidtil er disse institutioner blevet beskattet alene af deres indtægt ved erhvervsvirksomhed, herunder indtægt af fast ejendom. Deres øvrige indtægt, f. eks. renter af obligationer eller udbytte af aktier, har været skattefri. Den skat, de har skullet betale af deres erhvervsindtægt, har genneingående været en del lavere end aktieselskabsskatten; i almindelighed har beskatningen udgjort lidt over 15 pct. af erhvervsindtægten. I visse tilfælde har man endog bevillingsmæssigt helt fritaget sådanne institutioner for beskatning, nemlig når institutionens formål udelukkende er almenvælgørende eller på anden måde almenyttigt. Da institutionsbeskatningen bl. a. er begrundet med hensynet til de virksomheder, institutionerne konkurrerer med, er fritagelse dog ikke indrømmet, når den overvejende del af institutionens indtægt hidrører fra erhvervmæssig virksomhed.

Også efter forslaget skal institutioner kun beskattes af deres indtægt ved erhvervmæssig virksomhed. Renteindtægter og aktieudbytter er altså fortsat skattefri. Dog er begrebet erhvervmæssig virksomhed udvidet. Det omfatter efter forslaget også indtægt, der hidrører fra ret til andel i udbyttet

[Finansministeren.]

af en erhvervsmæssig virksomhed, som ikke drives af institutionen selv.

Institutionernes indtægt ved erhvervsmæssig virksomhed skal principielt beskattes på samme måde som aktieselskabers indkomst. Det vil sige, at skatten andrager 44 pct. af indtægten ud over 5 000 kr., og at halvdelen af skatten kan fradrages ved indkomstopgørelsen. Dette er en forhøjelse i forhold til de gældende satser.

Til gengæld skal institutioner med almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål efter andragende kunne opnå fradrag i den skattepligtige indkomst for det beløb, hvormed udgifterne til de almennyttige formål overstiger de skattefrie indtægter i form af renteindtægter el. lign. Dette vil betyde, at institutioner med almennyttige formål i praksis kun kommer til at betale skat af den del af erhvervsindtægten, som anvendes til erhvervsvirksomheden. Af denne del af indtægten bliver de til gengæld beskattet på lige fod med de virksomheder, de konkurrerer med. Den foreslåede beskatning af institutioner vil i nogle tilfælde medføre skatteforhøjelser, og forslaget indeholder derfor en overgangsregel. Efter denne skal beskatningsprocenten for skatteåret 1961-62 fastsættes til 20. I de følgende skatteår sættes procenten gradvis i vejret, indtil den for skatteåret 1965-66 når op på de 44.

Beskatningsforholdene for kooperative virksomheder overvejes for tiden i et udvalg, der bl. a. tæller repræsentanter for kooperationen og de private handlende. Der er derfor ikke foreslået større principielle ændringer i reglerne om beskatning af kooperative virksomheder. På nogle punkter foreslås reglerne dog forenklet.

De hidtidige skatter til stat og kommune foreslås erstattet af en enkelt skat. For brugsforeninger andrager denne skat 44 pct. af indtægten ud over 5 000 kr., og for indkøbsforeninger samt for produktions- og salgsforeninger udgør skatten 18 pct. af indkomsten ud over 5 000 kr. Kooperative virksomheder skal — ligesom aktieselskaber og institutioner — kunne fradrage halvdelen af den betalte indkomstskat ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Når man tager hensyn til skattefradraget, svarer de foreslåede procenter nogenlunde til de nugældende skattesatser.

Da 5 000 kr.s fradraget vil lette skatten for mange mindre kooperative virksomheder, indeholder forslaget desuden et par ændringer, som vil forøge den indkomst, hvoraf de kooperative virksomheder skal beskattes.

Den ene ændring vedrører alene brugsforeninger: Disses skattepligtige indkomst er hidtil opgjort som 4 pct. af den del af formuen, der svarer til den del af den samlede omsætning, der udgøres af omsætning med medlemmer, og 6 pct. af resten af formuen. Efter forslaget skal indkomsten altid opgøres som 5 pct. af formuen.

Den anden ændring vedrører alle kooperative virksomheder. Disse har ved skatteberegningen hidtil haft et fradrag på halvdelen af den del af indtægten, som er anvendt til forøgelse af formuen. Fradraget har ikke kunnet overstige halvdelen af den ansatte indkomst. Dette fradrag for konsolidering svarer til den reservefondslempelse, aktieselskaberne har ret til efter de gældende regler, og det foreslås nu afskaffet, således at aktieselskaber og kooperative virksomheder i denne henseende ligestilles. Efter forslaget vil beskatningen af kooperative virksomheder således blive tilpasset beskatningen af aktieselskaber og erhvervsdrivende foreninger.

Det andet af de to lovforslag — forslaget til lov om særlig indkomstskat m. v. — indeholder de fleste af de regler, der findes i den nugældende lov.

Som allerede berørt foreslås de gældende regler om særlig indkomstskat af selskaber dog ændret. Selskaberne har hidtil betalt særlig indkomstskat efter samme regler som personer. Det vil sige, at deres særlige indkomst er blevet beskattet med 30 pct. af den del af beløbet, der overstiger 1 000 kr., dog med adgang til i stedet at få den særlige indkomst fordelt til beskatning med almindelig indkomstskat over en 3 års periode.

Den nugældende 30 pct.-beskatning er indført for at undgå en urimeligt hård beskatning af visse erhvervser af indkomstskattepligtig natur. Det typiske for disse erhvervser er, at de i realiteten er skabt igennem en længere årrække, men at de viser sig som indkomst i et enkelt år. De ville derfor, så længe indkomstskatteprogressiv, blive beskattet meget hårdt, dersom de skulle medregnes i den almindelige skattepligtige indkomst for det pågæl-

[Finansministeren.]

dende år. Når man går over til en proportional beskatning af selskaber, er der imidlertid ingen grund til at beregne skatten med en særlig procent. Formålet med denne beskatning er jo at stille selskabet, som om den særlige indkomst var blevet beskattet med almindelig indkomstskat i de år, hvori den i realiteten er indtjent. Det er derfor foreslået, at den særlige indkomst for selskabers vedkommende skal medregnes til den almindelige skattepligtige indkomst og beskattes sammen med denne.

Samtidig med den foreslåede reform af beskatningen af aktieselskaber foreslås der gennemført nye regler om beskatningen af aktionærer.

De hidtidige regler om indkomstbeskatning af det udloddede aktieudbytte berøres ikke af forslaget. Derimod foreslås reglerne om beskatning af aktionærer i likvidationstilfælde ændret.

En aktionær i et likviderende selskab skal efter de gældende regler svare almindelig indkomstskat af alt, hvad han får udloddet fra selskabet ud over den oprindelige i selskabet indbetalte kapital; det vil i almindelighed sige, at han skal beskattes af likvidationsprovenuet med fradrag af aktiernes pålydende værdi. Denne beskatning er ganske uafhængig af den pris, hvortil aktien er erhvervet. En aktionær, der har købt en aktie til pålydende værdi 1 000 kr. for 4 000 kr., og som ved likvidation af selskabet får 2 000 kr. for aktien, skal således indkomstbeskattes af 1 000 kr., selv om han i virkeligheden har lidt et tab på 2 000 kr. Efter forslaget skal en aktionær i et likviderende selskab kun beskattes af den faktiske avance ved likvidationen. Det vil sige, at han skal beskattes af forskellen mellem likvidationsprovenuet og det beløb, som aktien står ham i. Beskatningen sker ikke med almindelig progressiv indkomstskat, men i form af særlig indkomstskat. Hvis likvidationen giver tab, kan dette tab fradrages.

Efter det gældende system behandles udlodning af et selskabs reserver ved likvidation på samme måde som andre udbytteudlodninger. Dette er også nødvendigt. Hvis likvidationsudlodninger var skattefrie, ville mange selskaber henlægge hele deres indtægt til reserverne og ikke udbetale ud-

bytte. Til gengæld ville de efter en passende årrække træde i likvidation og udlodde reserverne skattefrit. Efter forslaget begrænses skattepligten i likvidationstilfælde som allerede nævnt til den fortjeneste, der faktisk indvindes af de personer, der ejer aktierne på likvidationstidspunktet. En sådan likvidationsbeskatning kan imidlertid ikke gennemføres isoleret. Blev den det, ville den meget let kunne omgås. Man ville simpelt hen umiddelbart før likvidationen sælge aktierne i det likvidationsmodne selskab til en kurs, der nogenlunde svarer til likvidationsprovenuet. Køberen af aktierne ville i så fald ikke opnå nogen skattepligtig fortjeneste, og sælgerens avance ville være indkomstskattefrie.

Lempelsen af likvidationsbeskatningen forudsætter derfor, at der gennemføres en beskatning af avance ved salg af aktier. Denne avancebeskatning skal efter forslaget — ligesom likvidationsbeskatningen — ske i form af særlig indkomstskat. Når avance ved salg af aktier bliver beskattet som særlig indkomst, må der også indrømmes fradrag for tab ved aktiesalg, og forslaget indeholder da også bestemmelser herom.

De ny regler om avancebeskatning skal efter forslaget ikke gælde for aktier, der er erhvervet i spekulationshensigt eller som et led i den skattepligtiges erhvervsvirksomhed. I disse tilfælde skal der som hidtil svares almindelig indkomstskat af avancen. Dette gælder, hvad enten fortjenesten konstateres hos en person eller hos et aktieselskab.

Hvis et aktieselskab har erhvervet aktier i anlægsøjemed, skal selskabet derimod efter forslaget ikke beskattes af avance ved likvidation eller videresalg. Denne særlige bestemmelse er en følge af, at aktieselskaber ikke skal beskattes af udbytte fra andre selskaber. Til gengæld skal aktieselskaber ikke kunne fradrage ved tab på aktier ved likvidation eller salg.

Hvis likvidationsbeskatningen og beskatningen af fortjenesten ved salg af aktier gennemføres i den nu foreslåede form, vil det ikke længere være nødvendigt at opretholde de nugældende regler om, at friaktier, der tildeles et selskabs aktionærer, skal medregnes i den skattepligtige indkomst med deres pålydende værdi. Det er derfor

[Finansministeren.]

tanken på forslaget til ligningslov for skatteåret 1961-62 at optage en bestemmelse om, at friaktier, der tildeles et selskabs aktionærer den 1. januar 1961 eller senere, ikke skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Derimod vil avance ved salg af sådanne aktier blive beskattet efter de regler, jeg lige har omtalt.

Der er ingen grund til ved denne lejlighed at gå nærmere ind på enkeltheder i de to lovforslag. Herom må jeg henvise til selve lovforslagene med de ret udførlige bemærkninger.

Til afslutning skal jeg blot erindre om, at vi i 1957 gennemførte en forenkling af afskrivningsreglerne, der tillige åbnede mulighed for noget friere afskrivninger end hidtil. Samtidig indførtes regler om skattefri henlæggelser til investeringsfonds. Der er vist almindelig enighed om, at denne lovgivning har virket efter sin hensigt, nemlig at fremme produktion og investering.

De to forslag, jeg i dag fremsætter, vidertærer forenklingen og rationaliseringen af skattelovgivningen på et andet område af største betydning for erhvervslivet. Det er mit håb, at gennemførelsen af disse forslag vil tilskynde til øget foretagsomhed navnlig i de virksomheder, der som følge af den forestående frigørelse af udenrigshandelen får mulighed for at udvide deres produktion og afsætning.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de to lovforslag til velvillig behandling i det høje ting.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen*. En del af de foreslåede ændringer af kommuneskatteloven knytter sig til det af finansministeren samtidig hermed fremsatte forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., men forslaget indeholder tillige andre bestemmelser.

Efter det af finansministeren fremsatte forslag skal alle de bestående skatter — herunder kommuneskatterne — af selskaber, foreninger m. v. afløses af en enkelt skat, af hvis provenu kommunerne skal have 12 pct. Ændringerne i kommuneskat-

teloven går derfor ud på at ophæve de bestående bestemmelser om kommunal beskatning af selskaber, foreninger, stiftelser m. v., idet der i stedet for disse foreslås indføjet bestemmelser om fordeling mellem kommunerne af den kommunale andel af den nye selskabsskat.

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v., vil den foreslåede selskabsskat indbringe samme provenu som de bestående skatter af selskaber, foreninger m. v. Den kommunale andel af den foreslåede selskabsskat er fastsat således, at det samlede provenu ved disse skatter for kommunerne skulle blive uændret.

Kommunerne går dog glip af skatten af visse gensidige forsikringsforeninger, der efter de gældende regler er undergivet kommuneskattepligt, men ikke statskattepligt, og som efter forslaget ikke skal svare selskabsskat. Dette provenutab må dog anses for ret ringe.

Staten og dens institutioner skal efter de foreslåede regler om selskabsskat ikke beskattes. Da det må anses for mindre rimeligt, at de kommuner, i hvilke f. eks. statskovene er beliggende, ikke som hidtil skal have adgang til at beskatte den indtægt, som staten har gennem almindelig erhvervsmæssig drift af skovbrug, har det været nødvendigt i kommuneskatteloven at opretholde regler om kommunal beskatning af staten og dens institutioner, for så vidt angår indtægter hidrørende fra udlejnings ejendomme, landejendomme, skove m. v. Provenuet af indkomstskatten af sådanne statsinstitutioner udgør for samtlige kommuner ca. $\frac{1}{2}$ mill. kr. og kan i enkelte mindre kommuner udgøre henved 5 pct. af opholdskommuneskatten.

De foreslåede regler om fordeling af den kommunale andel af selskabsskatten har som udgangspunkt de hidtidige regler om fordeling af den kommunale selskabsskat. Ved affattelsen af de nye fordelingsregler er kredsen af de kommuner, der har ret til andel i det enkelte selskabs skat, imidlertid af praktiske grunde søgt begrænset. I betragtning af, at fordelingsspørgsmålet nu alene bliver et spørgsmål kommunerne imellem, er dette i højere grad end hidtil hensigtsmæssigt til kommunernes egen afgørelse. Jeg